

1. Obiekt

KOŚCIÓŁ PARAFIALNY PW. ŚWIĘTYCH MAŁGORZATY I KATARZYNY

2. Czas powstania
1657-1685 r.
1910 r.

3. Miejscowość

KĘTY

4. Adres ul. Mickiewicza 4
32-650 Kęty

nr hipoteczny

lub ewid. gruntow.

5. Przynależność administracyjna

województwo..... małopolskie (powiat oświęcimski)

gmina..... Kęty

6. Poprzednie nazwy miejscowości

7. Przynależność administracyjna
przed 1 VI 1975

województwo..... krakowskie (do 1999 r. bielskie)
powiat..... oświęcimski

8. Właściciel i jego adres
Parafia Rzymskokatolicka Świętych
Małgorzaty i Katarzyny
ul. Mickiewicza 4
32-650 Kęty

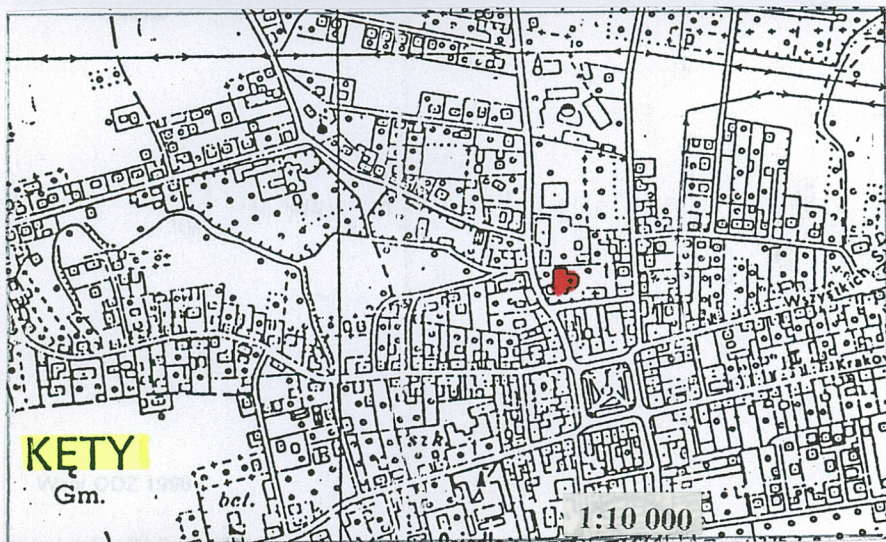
9. Użytkownik i jego adres
jw.

10. Rejestr zabytków

A - 462(86)

24.11.1986 r.

Nr. A - 463 data

Pierwsza znana wiadomość o Kętach pochodzi z 1242 i dotyczy nadania wsi przez jej właściciela Klemensa z Ruszczy, klasztorowi Benedyktynów ze Staniąt. Miejscowość otrzymała prawa miejskie (lwówieckie) pomiędzy 1260 a 1277 r., od księcia, Władysława I Opolczyka. Prawdopodobnie w tym czasie wzniesiony został miejscowy kościół i erygowano parafię, ale pierwsza wzmianka o nim pochodzi dopiero z 1326 r. Obecna świątynia powstała po pożarze poprzedniej w 1657 r. Wzniesiona została w latach 1657-1685 z wykorzystaniem przy budowie prezbiterium pozostałych murów poprzedniej (zapewne XIV-wiecznej), gotyckiej świątyni. Budowy korpusu nie doprowadzona do końca. Jest rzeczą prawdopodobną, że pierwotne plany budowy były nieco inne i, że nie zostały w pełni zrealizowane. Do znacznie wydłużonego prezbiterium przylega bowiem dziwnie krótka, dwuprzęsłowa nawa, a do pierwszego od wschodu przesł a przybudowano parę analogicznych kaplic, stwarzając pozór transeptu. W tym czasie wybudowano wieżę, która w XVII w. sięgała tylko do wysokości nawy, a według miejscowej tradycji górną kondygnację miała drewnianą. Na początku XIX w. w zachodniej części nawy głównej zawaliło się sklepienie. Części tej nie odbudowano, a kościół zamknięto od zachodu ścianą prostą. W 1910 r., według projektu architekta *Kazimierza Wyczyńskiego*, nadmurowano i nakryto hełmem wieżę.

SYTUACJA. Kościół parafialny pw. Świętych Małgorzaty i Katarzyny zlokalizowany został w centrum Kęt, około 100 m na północ od Rynku. Położony jest po wschodniej stronie ulicy Mickiewicza, prostopadłej do północnej pierzei rynkowej i wychodzącej z jej zachodniego narożnika. Teren przykościelny o obrysie zbliżonym do prostokąta, od południa ograniczony jest ciągiem ulicy Ludowiki, a od wschodu ulicą Św. Jana Kantego. W pobliżu kościoła od północnego-zachodu usytuowana jest plebania, i dawny budynek katechetyczny (obecnie przedszkole). Na wschód od świątyni parafialnej, od strony ulicy Ludowiki stoi kościół pw. Św. Jana Kantego. Cmentarz przykościelny od południa i zachodu otoczony jest ceglanym, potynkowanym, murem. Kościół parafialny orientowany.

MATERIAŁ, KONSTRUKCJA, TECHNIKA. Kościół murowany z cegły, potynkowany. Prezbiterium zbudowane z wykorzystaniem murów poprzedniego, pochodzącego ze spalonego XIV-wiecznego kościoła, na zewnątrz oszkarpowane. Sklepienie nawy głównej kolebkowe, na gurtach. W nawach bocznych sklepienia klasztorne z lunetami. Prezbiterium nakryte sklepieniem kolebkowym z lunetami, na gurtach. W zakrystii sklepienie kolebkowe z lunetami. Kaplice nakryte kopułami na pendentywach, z latarniami. Wieża dachowa drewniana, konstrukcji krokwiowo-stolcowej. Dachy i kopuły pokryte blachą ocynkową. Posadzki z dwubarwnych płytek ceramicznych układanych we wzór geometryczny. Schody zewnętrzne na wieżę kamienne, jednobiegowe. Schody na chór muzyczny drewniane, kręte, z pełną, drewnianą balustradą. Otwory drzwiowe i okienne o zróżnicowanych wykrojach. Otwory drzwiowe prostokątne, niektóre z portalami. Otwór przejścia pod wieżę, od południa zamknięty łukiem eliptycznym. Stolarka drzwiowa indywidualna. Drzwi drewniane, jedno- i dwuskrzydłowe, płycinowe. Niektóre wejścia zabezpieczone dodatkowo kratami. Podwoje w przejściu pod wieżę z czterokwaterowym naświetlem. Otwory okienne prostokątne lub zamknięte łukami pełnymi lub ostrymi. Ramy okienne metalowe, wzmocnione wiatrownicami, przeszklone szkłem jednobarwnym lub witrażami.

RZUT. Kościół o skomplikowanym planie rozbudowanego wieloboku. Prezbiterium trójprzęsłowe, węższe i wydłużone w stosunku do nawy głównej, zamknięte na zewnątrz wielobocznie, wewnątrz łukiem spłaszczonym. Przy nim od północy piętrowa zakrystia, zamknięta apsydą, a od południa prostokątna kruchta. Nawa dwuprzęsłowa. Przy przesł wschodnim z obu stron wysunięte ryzalitowo, kwadratowe kaplice. Po bokach przesł zachodniego, jednoprzęsłowe nawy boczne. Środkowa część nawy ryzalitowana. Od zachodu w przedłużeniu nawy, czworoboczna wieża, z kruchtą w przyziemiu.

BRYŁA. Kościół o masywnej bryle znacznie rozczłonkowanego wielościanu. Nawa główna prostopadłościenna. W jej przedłużeniu wielościenne, wydłużone prezbiterium (zamknięte trójbocznie). Przy nim od północy piętrowa, zamknięta na zewnątrz półkoliście, zakrystia, a od południa prostopadłościenna kruchta. Z bryły od południa i północy wysunięte ryzalitowo dwie prostopadłościennie kaplice. Przy nich od zachodu nieco cofnięte prostopadłościennie nawy boczne. Do nawy bocznej od południa dostawiona prostopadłościenna, trzykondygnacyjna wieża, nakryta kopulastym hełmem kształtu barokowego, zwieńczonym wieżyczką z ażurową latarnią i ze sterczyną. Identyczne wieżyczki nakryte kopulastymi hełmami ustawione w narożnikach zwieńczenia wieży. Nawy nakryte dachem dwuspadowym. Dach nad prezbiterium wielopołaciowy, przenikający się z pulpitowym dachem nad zakrystią. W kalenicy wieloboczna wieżyczka na sygnaturkę, kształtu barokowego. Dach nad kruchtą od południa, pulpitowy. Nad kaplicami kopuły na pendentywach, z ażurowymi latarniami nakrytymi kopulastymi hełmami.

ELEWACJE. Fasada od zachodu w części środkowej z ryzalitem. Narożniki ryzalitu i północnej nawy bocznej oszkarpowane. Wejście do nawy ujęte kamiennym, neorenesansowym portalem. Nad nim mosiężne litery tworzące napis *Sanktuarium Matki Bożej Pocieszenia*, oraz trzy zwieńczone półkoliście wnęki na figury. W oprofilowanym polu

14. Kubatura ok. 8000 m ³	15. Powierzchnia użytkowa ok. 800 m ²	16. Przeznaczenie pierwotne kościół parafialny	17. Użytkowanie obecne kościół parafialny
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja (po 1945 r.)		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) Kościół znajduje się w dobrym stanie technicznym.	
20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie Kościół jest cennym zabytkiem barokowej architektury sakralnej. Posiada znaczne walory architektoniczne i historyczne, zwłaszcza dla społeczności lokalnej. Cenne jest barokowe wyposażenie świątyni. Obiekt powinien podlegać szczególnej ochronie. Użytkowany prawidłowo. Nie wymaga interwencji konserwatorskiej.			

21. Akta archiwalne i źródła ikonograficzne (rodzaj, numer i miejsce przechowywania)

- *Decyzja z 24.11.1986 r. o wpisaniu kościoła pw. Świętych Małgorzaty i Katarzyny w Kętach do rejestru zabytków województwa bielskiego*. Archiwum WOSZ w Krakowie.
- *Karta ewidencyjna (tzw. "zielona") kościoła pw. Świętych Małgorzaty i Katarzyny w Kętach*, oprac. J. Ullman, R. Żurek, 1959.
- *Karta ewidencyjna (tzw. "zielona") kościoła pw. Świętych Małgorzaty i Katarzyny w Kętach*, oprac. A. Kydryńska, M. Majka, 1967.

22. Bibliografia

- Katalog zabytków sztuki w Polsce. T. I. *Województwo krakowskie*, red. J. Szablowski, Warszawa 1953.
- T. Chrzanowski, M. Kornecki, *Sztuka Ziemi Krakowskiej*, Kraków 1982.
- J. Zinkow, *Oświęcim i okolice*, Oświęcim 1994.

23. Uwagi różne

24. Opracowanie karty ewidencyjnej

mgr Tadeusz Śledzikowski, VIII 2002 r.

tekst.....
imię, nazwisko, data, podpis

plany, rysunki.....
jw.
imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia fotogr.....
jw.
imię, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowywania negatywów.....
jw.

KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO

25. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

26. Załączniki

1. Miejscowość

KĘT Y

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

KOŚCIÓŁ PW. ŚW. KATARZYNY
I MAŁGORZATY

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

Cd. punktu 13 + rzut poziomy + fotografie dodatkowe

cd. punktu 13

środkowym wysokiego szczytu fasady, oculus. W dolnej części przy wejściu głównym, cztery tablice pamiątkowe: 1914-1939/ *Pamięci: Rodaków z Kęt i Nowej Wsi poległych w obu wojnach światowych/ zmarłych wskutek działań wojennych oraz ofiar obozów koncentracyjnych* (tu wymienione jest ponad 200 nazwisk)/ *Tablicę tę pamiątkową Obywatelski Komitet Odbudowy Pomnika św. Jana Kantego/ w roku 1959 ufundował; Grób symboliczny ofiar/ obozów koncentracyjnych/ Urna z prochami krematorium/ obozu oświęcimskiego; Nieznanemu Żołnierzowi; Ziemia z Katynia/ w hołdzie pomordowanym i zaginionym na Wschodzie.* Do południowej nawy bocznej od zachodu dobudowana czworokątna wieża. Kondygnacje wieży zróżnicowanej wysokości, wydzielone profilowanymi gzymsami obiegającymi. Wejście na wieżę w narożnej, okrągłej "baszcie", sięgającej do wysokości drugiej kondygnacji. Pod wieżą kruchta z wejściem obramionym kamiennymi, neorenesansowymi, portalami. Zewnętrzne ściany kaplic ujęte na narożnikach pojedynczymi pilastrami, zwieńczone belkowaniem. Obramienia okien kaplic uszate, z trójkątnymi przyczółkami. Na zewnątrz kaplicy południowej we wnęce ujętej w neorenesansowe obramienia, rzeźbiony krucyfiks barokowy. Nad wnęką profilowany gzyms o wykroju łuku odcinkowego. Na oknie kaplicy północnej data "1685". Narożniki trójbocznego zamknięcia prezbiterium opięte szkarpami, pomiędzy którymi zamknięte ostrołukowo otwory okienne, z profilowanymi uskokowo ościeżami. Oszkarpowane także półkoliste zamknięcie zakrystii.

WNĘTRZE. Prezbiterium wewnątrz podzielone zdwojonymi pilastrami z odcinkami belkowania. Nawa główna otwarta do kaplic i naw bocznych z każdej strony dwiema arkadami filarówymi, rozczłonkowana pilastrami pojedynczymi i parzystymi oraz belkowaniem. Ściany wewnętrzne flankowane parami pilastrów tokańskich z niszą pośrodku, dźwigającymi belkowanie. Chór muzyczny wsparty na czterech filarach, nowszy. Wszystkie sklepienia ożywione dekoracją linearno-geometryczną z profilowanych listew. Dekoracja wnętrza stiukowa, w formie figur geometrycznych, kartuszy, pęków owoców i kwiatowych, główek aniołków, rozet.

WYPOSAŻENIE. Wyposażenie kościoła głównie barokowe z XVII w. Ołtarz główny wczesnobarokowy z 3. ćw. XVII w. W ołtarzu gotyzujący obraz namalowany na desce, z przedstawieniem ulubionego wątku późnego gotyku, Santa Conversatione (Święta Rozmowa). Na obrazie z lat 60. XVII w. na srebrnym tle, ukazana jest Matka Boska z Dzieciątkiem pomiędzy Świętymi Katarzyną i Małgorzatą. W 1988 r. obraz został ukoronowany. W południowej nawie bocznej ołtarz z obrazem Matki Boskiej z Dzieciątkiem (Matki Boskiej Pocieszenia lub Matki Boskiej Kęckiej), z XV w. (?), otoczony miejscowym kultem. Przedstawienie stanowi gotycką wersję bizantyjskiej Hodegetrii. Epitafia: ks. Walentego Korabiusa (zm. 1611 r.), z alabastru i marmuru, renesansowe; Jerzego Wyrwały, mieszczanina, burmistrza i "lantwoyta" kęckiego, zachowane fragmentarycznie, w postaci marmurowej tabliczki z napisem, XVII-XVIII w. Witraże o motywach secesyjnych, zaprojektowane przez Zdzisława Giedliczka (1888-1957), profesora krakowskiej ASP, wykonane w Zakładach Żeleńskiego w Krakowie. W *Katalogu zabytków...* wymienione także m.in. barokowe obrazy: z 1644 r., przedstawiający Św. Jana Kantego, o naiwnej kompozycji ze średniowieczną perspektywą; Modlitwa w Ogroju; Przemienienie Pańskie; Stygmatyzacja Św. Franciszka.

INSTALACJE. Kościół ma instalację elektryczną. Ogrzewanie nawiewowe.

Wkładkę założył: mgr Tadeusz Śledzikowski, VIII 2002 r.

(imię, nazwisko, data)

Archiwum autora foto

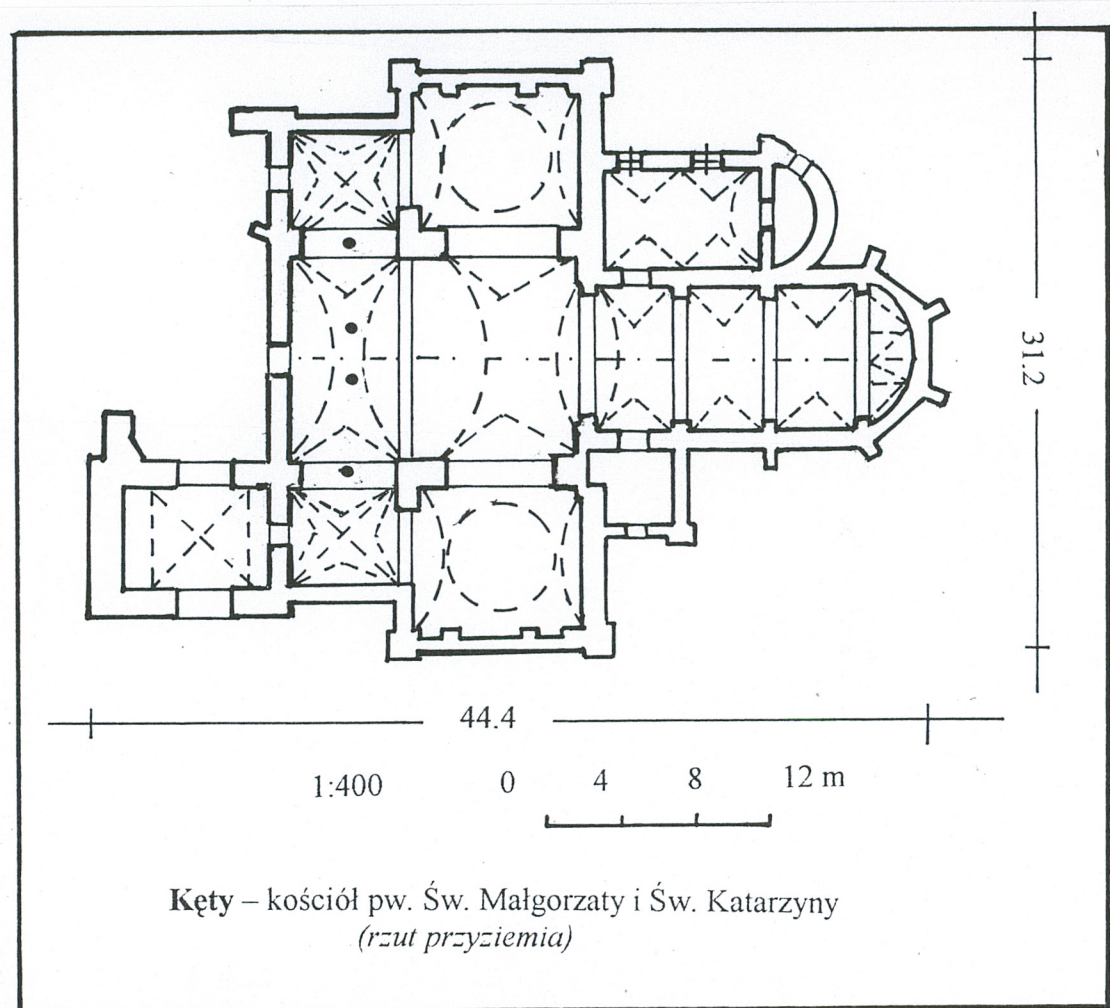
Miejsce przechowywania negatywów:

Widok od północnego wschodu

Fasada

1. Miejscowość

KĘTY

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

KOŚCIÓŁ PW. ŚW. KATARZYNY
I MAŁGORZATY

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

Fotografie dodatkowe

Wieża od południa

Kruchta pod wieżą

Okno w kaplicy

Wkładkę założył: mgr Tadeusz Śledzikowski, VIII 2002 r.

(imię, nazwisko, data)

Archiwum autora foto

Miejsce przechowywania negatywów:

Prezbiterium

Nawa tylna

Ołtarz główny, 3. ćw. XVII w.

Lewy ołtarz boczny w nawie głównej

1. Miejscowość

KĘTY

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

KOŚCIÓŁ PW. ŚW. KATARZYNY
I MAŁGORZATY

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

Fotografie dodatkowe

Ołtarz boczny prawy w nawie głównej

Ołtarz w kaplicy południowej

Ołtarz w kaplicy północnej

Wkładkę założył: mgr Tadeusz Śledzikowski, VIII 2002 r.
(imię, nazwisko, data)

Archiwum autora foto

Miejsce przechowywania negatywów:

Ołtarz w kaplicy południowej

Cudowny obraz Matki Boskiej
Pocieszenia (Kęckiej)

Ołtarz w kaplicy północnej

Ambona

1. Miejscowość

KĘTY

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

KOŚCIÓŁ PW. ŚW. KATARZYNY
I MAŁGORZATY

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

Fotografie dodatkowe

Filar w nawie

Chrzcielnica

Krucyfiks na ścianie kaplicy
południowej

Wkładkę założył:mgr Tadeusz Śledzikowski, VIII 2002 r.
(imię, nazwisko, data)
Archiwum autora foto

Miejsce przechowywania negatywów:

Podniebienie kopuły nad kaplicą południową

Fragment fasady

1. Miejscowość

KĘTY

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

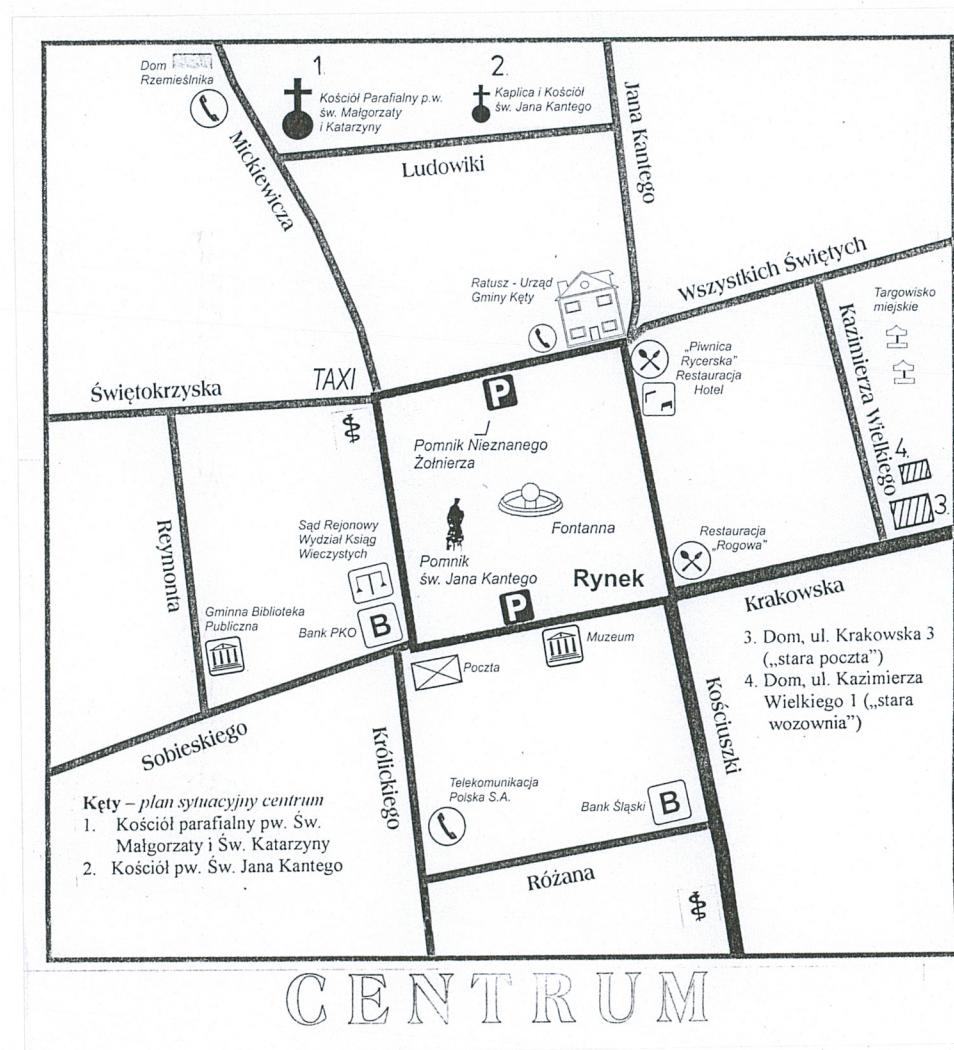
KOŚCIÓŁ PW. ŚW. KATARZYNY
I MAŁGORZATY

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

Fotografie dodatkowe + plan sytuacyjny

Schody na chór muzyczny

CENTRUM

Wkładkę założył: mgr Tadeusz Śledzikowski, VIII 2002 r.

(imię, nazwisko, data)

Archiwum autora foto

Miejsce przechowywania negatywów: